

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. II. De Conditionibus Feudi, & Emphyteusis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

ARTICULUS II.

De Conditionibus Feudi, & Emphyteusis.

- I. Ut Feudi Contractus celebretur, sex conditiones requiruntur; praesertim quod fiat in re immobili, & cum debitis solemnitatibus. Nec potest Feudum oppignorari, sicut oppignorari potest res emphyteutica.*
- II. Emphyteusis etiam varias conditiones requirit; praesertim (sicut in Feudo,) quod Emphyteuta transferatur dominium utile, & concedatur possessio naturalis, & physica rei illius immobilis; non tamen possessio civilis.*
- III. Quid requiritur, ut possit Emphyteuta ius suum utile alteri donare, aut rem emphyteuticam legare, permutare, hypothecare, aut oppignorare? Et quando laudemium solvendum sit?*
- IV. Emphyteuta incidit in commissum, quando pensionem non solvit per duos annos, si res Emphyteutica sit Ecclesiastica; aut per tres, si sit laica. Et quando hac re dedit ad proprietarium citra culpam Emphyteute, huic melioramenta utilia, & gravia compensanda sunt.*
- V. Pensio non est solvenda, si citra culpam Emphyteuta res pereat. Quid si deterior fiat?*
- VI. Qui incidit in caducitatem, poterit moram purgare celeritate solutionis intra decem dies.*
- VII. Si res emphyteutica transeat in manus mortuas, solvi debet domino directo quindennium.*

I. **Q**uæritur primo: Quanam conditiones requirantur ad Contractum Feudi?

Respondeo requiri, Primo, ut in re immobili, puta in agro, vel in re pu-

tata immobili, ut in redditibus perpetuis, constituatur. Secundo, quod talis rei transferatur in Feudatarium solum dominium utile, & concedatur proinde possessio naturalis, retento apud Infeudatorem dominio directo, & possessione civili; cum non possideat illud Feudatarius nomine proprio, sed nomine domini directi. Tertio, quod Feudatarius investiat, seu mittatur in possessionem ab Infeudatore, & illi juret fidelitatem. Quarto, quod feudum concedatur solum propter obsequium personale, si scilicet a domino directo exigatur; aliter incidat in caducitatem, seu feudum amittat: Quamvis aliquando soleat concedi etiam ob pensionem realem, tunc autem non est purum feudum. Quinto, quod Feudatarius non possit sine consensu domini feudum alienare; & si alienet, alienatio sit irrita, & feudum amittat: Immo nec potest illud oppignorare, sicut potest oppignorari res emphyteutica; Et disparitas est, quia aliquando ad solvendam pensionem emphyteutis opus est rem emphyteuticam oppignorare; at ad solvendum obsequium personale Feudatarius oppignoratione non indiget. Sexto, ut Investitura, seu missio in possessionem fiat cum debita solemnitate coram testibus, & in conspectu rei in feudum data.

II. Quæritur secundo; Quanam conditiones ad Emphyteusim requirantur? Respondeo requiri jure communi, Primo, quod instituat in rebus immobilibus fructiferis, & solo adherentibus, ut in agris, domibus, &c. Secundo, quod transferatur in Emphyteutam dominium utile, atque adeo concedatur possessio naturalis, & physica, non vero civilis; nam dominus directus possidet illam civiliter, seu nomine proprio: Unde fit, quod Emphyteuta solum possit praescribere quoad dominium utile, non quoad dire-

directum; cum ad præscriptionem requiratur possessio civilis, quam Emphyteuta non habet relate ad dominium directum.

III. Tertio, quod nequeat Emphyteuta jus suum utile alteri vendere non admonito prius proprietario, ut si velit, possit illud intra duos menses emere; alias illud amittit. Potest tamen Emphyteuta jus utile suum alteri donare, verum rogando proprietarium, ut investiat, seu in possessionem rei mittat donatarium; quod tenetur intra duos menses propriarius efficere, si persona sit talis, ut possit facile ab illo obtinere pensionem. Præterea potest Emphyteuta simili modo rem emphyteuticam legare, permutare, locare etiam ad decennium, hypothecare; & si non sit res Ecclesiastica, etiam oppignorare, rogato etiam proprietario, ut intra duos menses in possessionem mittat, ubi est necessaria possessio, alias rem amittit. Ubi notandum, quod si Contractu res alienetur, scilicet venditione, donatione, legatione, permutatione, & locatione ad minus ad decennium, tunc solvendum sit laudemium pro pretio a novo Emphyteuta ob laborem mittendi alium in possessionem: Quod tamen non est solvendum, si res detur filia in dotem, aut si hæres necessarius illam accipiat titulo hæreditatis: Laudemium autem solvendum est ex Trull. dub. 8. in conscientia, etiamsi non petatur, domino directo ab eo, cui res venditur, vel donatur, vel oppignoratur, quod in Regno Valentino est decima pars pretii, si vendatur; vigesima vero si oppignoretur.

IV. Quarto requiritur, ut Emphyteuta obligetur solvere proprietario quotannis, aut alio præfixo tempore certam pensionem, seu canonem, aut in pecunia, aut in fructibus, prout convenitur: Hæc autem regulariter

Pars IV.

debet esse minor, quam valeant fructus rei; quia non solvitur ad lucrum, sed in recognitionem domini directi: Quod si pensio non solvatur per duos annos, quando res emphyteutica est Ecclesiastica, vel per tres, quando est laica, Emphyteuta incidit in caducitatem, seu in commissum, hoc est rem illam amittit cum melioramentis, etiamsi sit superior pii loci: Quamvis pio loco concedatur deinde restitutio in integrum, sicut Minori. Quando vero res emphyteutica redit ad proprietarium sine culpa Emphyteutæ, vel quia finitur emphyteusis, vel aliter, tunc melioramenta utilia gravia, quæ magnis expensis emphyteutæ accreverunt rei, solvenda sunt Emphyteutæ secundum valorem, quem tunc habent; non vero non utilia, aut non gravia, aut quæ casu accreverunt, &c.

V. Notandum tamen primo, quod si absque culpa Emphyteutæ res pereat, liber hic sit ab obligatione pensionis, (nisi forte se obligavit ad casus fortuitos,) quia res domino perit: Si tamen pars rei supersit, non potest cedere emphyteusi, ut notat Bonac. num. 16., sed debet adhuc integram pensionem solvere, dummodo non sit magna; tunc enim ex æquitate videtur diminuenda: Quod si res fiat notabiliter deterior ex culpa etiam levi Emphyteutæ, potest hic illa privari, ut notat Hurtad. diff. 13.; Quamvis nonnulli id negent de re emphyteutica laica.

VI. Notandum etiam, quod qui culpabiliter omisit solvere pensionem per biennium in Ecclesiastica emphyteusi, aut per triennium in laica, tunc rem amittit, quando propriarius declarat se velle Emphyteutam in eam amissionem incidisse; & probabiliter ad id tenetur ante sententiam judicis; Potest tamen Emphyteuta purgare moram celeritate solutionis intra decem dies.

N

VII.

VII. Notandum demum ex Trull. dub. 8. quod quando res emphyteutica transit ad manus mortuas, verbi gratia, in Ecclesiam, Universitatem, Collegium, quæ nunquam pereunt, tunc ne dominus directus privetur laudemio, quod haberet, si res emphyteutica sit in manu privati, qui facile moritur, debet illi solvi quinquennium; hoc est decimoquinto anno solvi debet domino directo tanta pecunia, quanta correspondeat quantitati ultimi laudemii, ut docet Riccius punct. 43.

ARTICULUS III.

Quinam possint in feudum, vel emphyteusim dare, aut accipere, & succedere? Et quando feudum amittatur?

- I. In feudum, ac emphyteusim dare possunt, qui liberam habent bonorum administrationem; Unde nequeunt Pupillus, Minor, Furiosus, Prodigus habens Curatorem.
- II. Episcopo id prohibetur, nisi relate ad bona, quæ solita sunt dari in emphyteusim, aut in feudum: Quænam autem dicantur sic solita dari?
- III. In feudum accipere, ac succedere possunt, qui instituuntur, si nullo jure excludantur.
- IV. Fœmina non succedit, nisi feudum sit fœmineum, ita ut expresse admittatur.
- V. Sine culpa Feudatarii potest quinque modis feudum amitti.
- VI. Potest etiam feudum amitti ob culpam Feudatarii; præsertim ob gravem ingratitude[m] erga dominum directum, aut si alium proditorie occidat. Num feudum transeat ad Fiscum ob crimen heresis, aut læsa majestatis?
- VII. Amisso feudo quænam melioramenta debentur domino directo, qua-

nam vero debentur ipsi Feudatario?

I. **Q**uæritur primo: Quinam possint res suas immobiles in feudum, & in emphyteusim tradere?

Respondeo, in feudum, & in emphyteusim dare posse omnes, & solos, qui suorum, vel alienorum bonorum liberam habent administrationem; quandoquidem per hos Contractus habetur quædam species alienationis; cum dominium utile aut in perpetuum, aut per longum tempus transferatur: Unde fit, quod Pupillus, Minor, Prodigus habens Curatorem, ac Furiosus cum non habeant liberam suorum bonorum administrationem, non possint in feudum, aut in emphyteusim dare.

II. Nec possunt Episcopi, & alii Prælati inferiores, quamvis habeant liberam administrationem bonorum suorum Ecclesiasticorum; quia id iis prohibetur in *Extravag. Ambitiose, de Rebus Ecclesie non alienandis*. Excipiuntur tamen bona, quæ solita sunt dari in emphyteusim, aut in feudum; quia ea dari similiter possunt in evidentem Ecclesiarum utilitatem. Dicuntur autem solita dari, quæ bis saltem data sunt, vel si elapsi sint quadraginta anni, quamvis semel sint data.

III. Quæritur secundo; Quinam possint in feudum accipere, & succedere?

Respondeo, posse in feudum accipere eos omnes, qui ex una parte instituuntur in Contractu feudi successores, & ex alia parte nullo jure excluduntur a successione.

IV. Unde fœmina, quia ad servitium personale est minus apta, non solet succedere, nisi quando feudum est fœmineum; seu quando expresse admittitur.

V. Quæritur tertio: Quibus de causis feudum amittatur?

Respondeo posse feudum amittitum